

Pejsek Haryk a houby

Radomír Socha • Zdeňka Študlarová

Jak Haryk objevil podezřelé věžičky

Na okraji vsi, poblíž rybníčku, se nachází dřevěné stavení s velkou zahradou, stodolou a stájí. V boudě u stodoly bydlí pejsek Haryk. Ještě nedávno byl malým štěňátkem, ale dnes už je z něho pěkný hafan.

Sotva se ráno probudí, hned se napije vody z misky a zbaští všechno, co mu hospodář ten den nachystá k snědku. Pak se vydá na procházku, aby obhlédl terén. Je totiž hodně zvědavý a musí vědět o všem, co se kolem děje. Nic mu nesmí uniknout.

Jednou, jen co ohryzal chutnou kost, se vydal na procházku. Bylo zrovna jaro, měsíc květen, a všechno bylo v rozpuku. Stromy v zahradě byly obaleny spoustou voňavých květů a kolem nich poletovali sem a tam

sýkorky a vrabci. Zpívali radostně ostošest, jako na ptačím koncertě. A bodejť by ne. Byl krásný májový den, na nebi ani mráček a sluníčko překrásně svítilo.

Haryk na nic nečekal a vyběhl ze stavení na louku. Ta byla poseta spoustou žlutě kvetoucích pampelišek. Vypadala, jako by na ní někdo rozházel jedno malé sluníčko vedle druhého. Haryk zvědavě k jednomu květu přivoněl, ale jakmile ho pyl z květů pošimral

v čenichu, hlasitě kýchl. Zanechal proto čichání a vydal se dál.

Proběhl loukou a zastavil se až u potůčku, podél jehož břehu rostly stromy jasany. Jak si tak vyšlapoval po úzké pěšince, zahlédl náhle v trávě podivné věžičky. Udiveně si je začal prohlížet, protože nikdy nic podobného neviděl. Napadlo ho, že zavolá svoji kamarádku myšku Hryzalku, aby se jí pochlubil, co našel. Ihned se proto rozběhl k díře, kde měla úkryt.

„Hryzalko, honem... honem vylez!“ zaštěkal, sotva k ní doběhl.

„Co se děje?“ ozvalo se napřed z díry a poté z ní vykukla hlava myšky. „Copak hoří?“

„Ale kdepak. Objevil jsem něco zajímavého. To budeš koukat,“ štěkal o překot Haryk.

„Tak mě nenapínej a pověz, co jsi našel,“ vypískla udiveně myška.

„Nic ti nepovím. To musíš vidět sama. Tak už konečně vylez a poběž za mnou!“

Hned nato se Haryk rozběhl směrem k věžičkám.

Myška mu tak tak stačila. Uháněl totiž, jako by ho někdo honil. Udýchaná doběhla až k místu, kde se Haryk konečně zastavil a ukazoval packou na jedno místo v trávě.

„Copak to je?“ podivila se myška, když spatřila zvláštní věžičky. „Snad to nejsou nějakí přivandrovalci z jiné planety. Vypadají, jako by měli místo hlavy jen mozek bez lebky. Takové podivné otvorčky a jamky, které mají na hlavě, mají i včelí plásty. Zhlédla jsem je, když je včelař vyndával z úlu. Aby tak z nich na nás vylétly včely a pobodaly nás!“ vyděsila se myška.

„Anebo že by to byli trpaslíci z úlů?“ přemítala dále myška, když se žádná včela neobjevila.

„To se mi nezdá,“ zafuněl Haryk. „Vždyť stojí na místě a ani se nehnu. Tomu nerozumím. Nohy přece mají. Proč tedy nechodí?“ pokračoval v mudrování Haryk.

„Co to plácáte za hlouposti,“ ozvalo se najednou z trávy. „Jak bychom mohly chodit? Vždyť jsme houby, ty přece nechodí.“

„Cože? Vy jste houby?“ podivil se Haryk.

„Ano. Jsme jarní houby a rády rosteme pod jasany a osikami. Houbaři nás sbírají, říkají nám smrže a moc si na nás pochutnávají. Smrže zapékané s masovou směsí jsou prý lahůdka,“ ozvalo se ze skupinky hub.

„Já jsem smrž obecný,“ řekla houba s kulovitou hlavou. „Zatímco kamarádovi s tou protáhlou zašpicatělou hlavou, rostoucímu opodál, říkají houbaři smrž kuželovitý,“ dodala a hned nato posmutněla.

„Podívej se na nás, jak vypadáme. Vůbec se houbařům nebudeme líbit. Jsme totiž celé ušpiněné od hlíny,“ řekl její kamarád a také posmutněl.

„Jak se vám to stalo? To jste se válely v blátě?“ podivila se myška.

„Ale kdepak. Tak jsme se ušpinily, když jsme se snažily vyrůst z podhoubí v zemi a prodíraly jsme se hlínou vzhůru za sluníčkem.“

„Tak my vás očistíme,“ nabídl se Haryk.

„To by bylo bezva. Udělali byste nám velkou radost,“ usmála se konečně posmutnělá houba.

Haryk s myškou nelenili a šli nasbírat trochu mechu. Poté opatrně otřeli kloboučky všech smržů mechem a suchou trávou, až je měly úplně čisté.

„Moc vám děkujeme,“ zvolaly nadšeně smrže. „Teď konečně vypadáme krásně a houbařům se budeme líbit.“

Haryk s myškou byli rádi, že mohli houbám pomoci a že se naučili znát jarní houby zvané smrže.

CVIČNÉ OTÁZKY

- 1) Jak se jmenují houby, které Haryk v trávě objevil?**
- 2) Popiš, jakou hlavu měl smrž obecný a jakou smrž kuželovitý.**
- 3) Kdy smrže rostou? Na jaře, anebo na podzim?**
- 4) Pod jakými stromy smrže rády rostou? Pod osikami, anebo pod smrky?**
- 5) Víš, jaké chutné jídlo si houbaři ze smržů připravují?**

sili sojku, aby vyřídila veverce, ať si vezme batůžek a přijde si pro nasušené hříby.

Za necelou půlhodinku byla veverka u nich.

„To je pro tebe, Zrzko. Dodržel jsem svůj slib,“ řekl Haryk a podal veverce pytlík.

„Tak přece jsi to dokázal,“ pochválila Zrzka Haryka, jakmile nakoukla do pytlíku plného nasušených plátků hřibů.

„Ano, ale ne sám. Pomohl mi ježek a myška. Sám bych to nedokázal,“ řekl skromně Haryk.

„Já také dodržím slib, který jsem ti dala,“ zasmála se veverka a podala Harykovi velký pytlík plný lískových oříšků. „Ať si na nich pochutnáte,“ dodala a poté odskákala směrem k lesu.

Haryk se o oříšky rovným dílem podělil s myškou a ježkem.

A tak se celé odpoledne ozývalo bouchání, jak se ti kamarádi pokoušeli pomocí kamenů společně oříšky rozlousknout. Že se jim to dařilo, o tom svědčilo jejich hlasité mlaskání.

CVIČNÉ OTÁZKY

- 1) Jak se jmenuje houba podobná ježkovi bez ostnů?**
- 2) Víš, jaké chutné jídlo se z ní připravuje?**
- 3) Jak se správně nazývají pravé hříby rostoucí pod duby?**
- 4) Pověz, jak Haryk s myškou dubové hříby nasušili.
Co jim za ně veverka dala?**
- 5) Už jsi také někdy našel (našla) velké hříby dubové?**

Jak Haryk s myškou pomohli muchomůrce

Byl nádherný letní den. Sluníčko od rána svítilo a na nebi nebyl ani jediný mráček. Ptáci překrásně zpívali a z trávy se ozýval cvrkot cvrčků a lučních kobylek. Kolem poletovaly a bzučely včely a čmeláci a do taktu jim vyzváněly luční zvonky. Z blízkého lesa vanula svěží vůně pryskyřice z jehličnatých stromů. Všechno v přírodě se radovalo. Také Haryk byl od rána ve svém živlu. Vystrčil čumáček z boudy a rozhlížel se kolem dokola. A protože byl náramně spokojený, vylezl ven a ulehl do trávy.

Jak se tak rozvaloval, náhle se v dáli ozval podivný nářek. Zprvu mu nevěnoval pozornost, jelikož nikoho neviděl a myslel si, že se mu to jenom zdá. Ale protože nářek nepřestával, zavolal na myšku Hryzalku.